

گزارش

دانشجویان بورسیه این بار به مجلسی ها امیدوار شدند

پرونده بورسیه ها با تلاش های کمیسیون اصل ۹۰ بسته خواهد شد؟

دو هزار و ۱۹۰ روز از داستان پرفرازونشیب دانشجویان بورسیه می گذرد، داستانی که مشخص نیست چه زمانی قرار است نقطه پایانی برای آن گذاشته شود و تکلیف این دانشجویان یک بار برای همیشه مشخص شود. ۶ سال پیش وزارت علوم به یک باره پرونده بورسیه ۲ هزار دانشجویی را دارای مشکل دانست و از همان زمان تا امروز تعدادی از دانشجویان با مشکل عدم جذب در دانشگاه ها مواجه شدند تا جایی که کار به شکایت تک تک این دانشجویان رسید و حتی در برهه ای نیز حکم انقضای خدمت برخی روسای دانشگاه های بزرگ صادر شد، حکمی که البته هیچ گاه به مرحله اجرا نرسید. در این میان هم برخی دیگر از دانشجویان توانستند با رای دیوان عدالت اداری در دانشگاه ها استخدام شوند، با این حال هنوز تعداد قابل توجهی از این دانشجویان بلا تکلیف مانده اند، مسأله ای که باعث شد کمیسیون اصل ۹۰ مجلس بالاخره به موضوع ورود کند و با برگزاری دو جلسه با حضور مسئولان وزارت علوم و نمایندگان بورسیه عزم خود را برای حل این مشکل بزرگ آموزش عالی که حتی با تذکرات چندباره مقام معظم رهبری نیز همراه بوده، نشان دهد.

همت کمیسیون اصل ۹۰ رفع مشکلات دانشجویان بورسیه است

ارائه فهرست آخرین وضعیت دانشجویان و فارغ التحصیلان بورسیه، اعاده حیثیت از این دانشجویان و همچنین جبران خسارت مهم ترین خواسته های مطرح شده در جلسات اعضای کمیسیون اصل ۹۰ و مسئولان وزارت علوم درباره دانشجویان بورسیه طی جلسات برگزار شده بوده؛ مسأله ای که امیدها را برای حل مشکل بورسیه ها زنده کرده است. با وجود اینکه هنوز نمی توان درباره نتیجه بخش بودن یا نبودن این جلسات اظهار نظر قطعی کرد، اما نصرالله پژمانفر، عضو کمیسیون اصل ۹۰ مجلس در گفت و گو با «فرهیختگان» از همت جدی این کمیسیون برای بررسی و حل مشکلات دانشجویان بورسیه خبر داد و گفت: باید منتظر ماند تا گزارش های مربوط به این جلسات تکمیل شود، اما تمام همت این کمیسیون آن است که اگر دانشجویی هنوز تعیین تکلیف نشده، وضعیتش مشخص شود. با این حال جلسات این کمیسیون باید مسیر خود را طی کند و تا حصول نتیجه مربوط به برگزاری این جلسات صبر کرد.

هنوز مشکل بسیاری از دانشجویان بورسیه حل نشده

سید مهدی جوکار، یکی از نمایندگان دانشجویان بورسیه که در اولین جلسه کمیسیون اصل ۹۰ با وزارت علوم می شرکت داشته، در گفت و گو با فرهیختگان «با تأکید بر اینکه دانشجویان بورسیه در سراسر کشور پراکنده هستند، گفت: «با توجه به اینکه برخی بورسیه ها به دلیل نوع عملکرد وزارت علوم تعهداتشان را خریدند و دیگر حاضر به ادامه این مسیر نشده اند و همچنین برخی از این دانشجویان جذب سازمان های دیگر شده اند، آمار دقیقی از دانشجویانی که هنوز تعیین تکلیف نشده اند، در اختیار نداریم؛ با این حال به صراحت می توان گفت هنوز مشکل بسیاری از دانشجویان بورسیه حل نشده است.»

او به صحبت های مطرح شده از سوی مسئولان وزارت علوم اشاره و تصریح کرد: «آنها می گویند بخش زیادی از مشکلات این حوزه حل شده، در حالی که آمارهای ارائه شده در این زمینه درست نیست؛ چرا که اگر این صحبت ها درست بود ما باید دانشجویان بورسیه را در دانشگاه ها می دیدیم یا در پژوهشگاه های متعلق به وزارت علوم مشغول به کار می شدند که این اتفاق محقق نشده است.» این دانشجویی بورسیه ادامه داد: «اگر ۱۰۰ دانشجوی بورسیه در دانشگاه های مختلف مشغول به فعالیت شده اند نیز با حکم دیوان عدالت اداری توانستند مشکل شان را حل کنند و وزارت علوم به صورت انگشت شمار در این زمینه مشکلات را حل کرده است. همچنین نباید این مسأله را فراموش کرد که از همان ابتدای دولت قبل، دانشجویان بورسیه با چالش مواجه شدند و با وجود اینکه بعد از بررسی بسیاری از نهادها در نهایت رسماً اعلام شد تنها ۲۶ دانشجوی بورسیه مشکل دارند و عملاً بالای ۹۴ درصد بورسیه ها بدون مشکل هستند، اما وزارت علوم با غرض ورزی سیاسی این مشکلات را برای تمام دانشجویان ایجاد کرد.»

۲۵ خواسته کمیسیون اصل ۹۰ وزارت علوم در ماجرای بورسیه ها

جوکار با تأکید بر اینکه تا امروز دو جلسه با حضور اعضای کمیسیون اصل ۹۰ نمایندگان وزارت علوم و نمایندگان بورسیه ها تشکیل شده است، گفت: «خلاصه این جلسات نیز آن است که این کمیسیون کاملاً بر مشکلات موجود مسلط بوده و از این وزارتخانه دو خواسته مهم دارد؛ اول اینکه باید از دانشجویان بورسیه اعاده حیثیت شود و مسأله دوم نیز جبران خسارت است. جبران خسارت نیز باید به صورت مالی و معنوی انجام شود، چرا که دانشجویان بورسیه باید در این مدت حقوق و امتیازات پژوهشی را دریافت می کردند که هیچ کدام محقق نشده است. با توجه به اینکه نهادهای مختلف اعلام کرده بودند پرونده بورسیه ها هیچ مشکلی نداشته و همچنین شورای مرکزی بورس به عنوان متولی احراز سلامت و اعطای بورس تحصیلی درست عمل کرده، باید وزارت علوم این دو خواسته را عملی کند. نکته جالب اینکه اتفاقاً امروزه نیز همین شورا در حال بورس کردن دانشجویان است و این سوال مطرح می شود که چطور این شورا صلاحیت این کار را دارد اما شورای مرکزی دولت پیشین این صلاحیت را نداشته است؟ او افزود: «بحث اعاده حیثیت از دانشجویان بورسیه توسط وزارت علوم بسیار مهم است چرا که این وزارتخانه طی ۴۰ سال اخیر خودش متولی اعطای بورس بوده و دانشجویان را نیز برای خودش بورس می کند، به این معنی که وزارت علوم به عنوان مرکز آموزش عالی کشور خودش بورسیه ها را اعطا می کند، حال اینکه خودش یک باره وضعیت ۲ هزار دانشجوی بورسیه را به این شکل درمی آورد و تیشه به ریشه بورسیه می زند، قطعاً با توجه به هزینه هایی که برای دانشجویان بورسیه صورت گرفته، باید پاسخگو بود چه های صرف شده برای این دانشجویان باشد. این دانشجوی بورسیه تصریح کرد: «امروزه تمام دانشجویان بورسیه، تحصیل شان تمام شده اما فاقد مدرک تحصیلی هستند یعنی وزارت علوم نه مدرک تحصیلی به آنها می دهد، نه تعهدات را آزاد می کند و نه زمینه اشتغال را برای دانشجویان بورسیه فراهم می کند و این کار عجیبی است که در هیچ کشوری تجربه نشده است.»

مسئولان وزارت علوم به هیچ قانون و رایبی بها نمی دهند

جوکار با بیان اینکه تا امروز رهبری نیز ۴ بار به حوزه بورسیه ها ورود کرده اند و یک بار فرمودند یکی از غلط ترین کارهای این دولت، برخورد با بورسیه ها بود و یک بار نیز خطاب به رئیس قوه قضائیه فرمودند یکی از حقوق عامه بحث بورسیه هاست و آن طور که باید حل نشده است، گفت: «جالب اینجاست که مسئولان وزارت علوم نه به صحبت های رهبری بها می دهند و نه به آرای که دیوان عدالت اداری صادر کرده، عمل می کنند و نه دیوان محاسبات، کمیسیون آموزش، کمیسیون اصل ۹۰ مجلس و نه حتی قوانین خود وزارتخانه را مدنظر قرار می دهند، ما نمی این رژیم این وزارتخانه می خواهد به چه قانونی عمل کند؟» او گفت: «کمیسیون اصل ۹۰ این اختیار قانونی را دارد که اگر مسأله ای را به اشتباه تشخیص دهد در وهله اول برای اصلاحات تذکر و در صورت عدم توجه به آن موضوع را به قوه قضائیه ارجاع دهد، با این حال نباید این موضوع را نیز نادیده گرفت که متأسفانه در کشور ما گاهی ابهت و جایگاه افراد مانع از اجرای احکام قضایی می شود و به طوری که حکم انقضای از خدمت برخی روسای دانشگاه ها صادر شده، اما اجرایی نشده و حتی چند نفر از دانشجویان توانستند حکم انقضای از خدمت وزیر علوم را نیز بگیرند اما در نهایت حکم دادگاه تغییر کرد و اتفاق خاصی هم رخ نداد.»

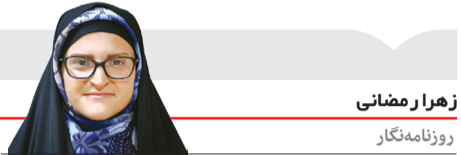
علت تعلل دانشگاه ها در برابر احکام قضایی صادر شده

این دانشجوی بورسیه صحبت هایش را این طور به پایان رساند: «به نظر می رسد به دانشگاه ها گفته اند یک باره در مقابل بورسیه ها ایستادگی نکنند تا قوه قضائیه با موجی از عدم اجرای آن مواجه نشود، به همین دلیل است که یک دانشگاه اجرای حکم را ۶ ماه به تأخیر می اندازد، دانشگاه دیگر ۳ ماه و دانشگاهی هم دو ماه، از این رو قوه قضائیه نیز نمی تواند برای اجرای احکام فشار بیاورد. تصور می کنم دانشگاه ها می خواهند با این روند بحث بورسیه ها را تا پایان این دولت ادامه دهند.»

دانشگاه

«فرهیختگان» وضعیت دانشگاه ها در آستانه شروع نیمسال تحصیلی جدید را بررسی کرد

آمادگی دانشگاه های استانی بیشتر از تهرانی ها برای شروع ترم جدید

زهرا مضافی روزنامه نگار

نیمه شهر یوروما، زمان شروع نیمسال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ در نظام آموزش عالی کشور است و به همین دلیل بسیاری از دانشگاه ها به تکاپو افتاده اند تا خود را برای استقبال از ترم اول امسال آماده کنند. ترمی که همچنان میهمان ناخوانده کروناویروس را در کنار خود دارد و همین مهم باعث شده دانشجویان باز هم طعم آموزش از طریق فضای مجازی را در این ترم بچشند تا آغاز نیمسال جدید برای اولین بار متفاوت از دهه های گذشته باشد. موضوعی که البته دانشگاهیان چندین خاطره خوبی از آن در نیمسال دوم تحصیلی سال گذشته ندارند.

آموزش مجازی در سال تحصیلی جدید متحول خواهد شد؟

ضعف عملکردی دانشگاه ها و در یک کلام نظام آموزش عالی کشور در حوزه آموزش بر بستر اینترنت تا حدی نمایان است و به قدری مشکل برای دانشجویان و بالطبع اعضای هیات علمی ایجاد کرده است که محمدرضا عارف عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی در اولین روز از آخرین ماه تابستان ۹۹ از عدم آمادگی کشور در حوزه فضای مجازی در شروع سال تحصیلی خبر داده و گفته بود: «به زودی آموزش و پرورش و دانشگاه ها قرار است فعالیت خود را شروع کنند و همه تأکیدات روی فضای مجازی است که ما در این زمینه هنوز آمادگی نداریم و باید به صورت فورس مازور به این موضوع بپردازیم و پیشنهاد می کنم ببینیم هدف سال آینده را حفظ کیفیت موجود در نظر بگیریم و برای آن برنامه ریزی کنیم.» به گفته او بسیاری از کشورهای و حتی دانشگاه های بزرگ نتوانستند در مواجهه با این وضعیت کار را پیش ببرند و به همین دلیل نیاز است تا عملکرد نیسنال دوم تحصیلی آسیب شناسی شود، مسأله ای که قطعاً باید در همان روزهای اول پایان سال تحصیلی ۹۹-۹۸ انجام می شد تا فرصت کافی برای تقویت زیرساخت های دانشگاهی کشور فراهم شود، اما به نظر می رسد اولین ترم از سال جدید تحصیلی نیز دانشجویان و اساتید باید با مشکلات قبلی دست و پنجه نرم کنند. نکته قابل توجه اینکه عارف در حالی از تعریف راهبردهای مشترک برای مدارس و دانشگاه ها در حوزه آموزش از طریق فضای مجازی سخن به میان آورده که تنها کمتر از دو هفته دیگر به بازگشایی دانشگاه ها زمان باقی مانده است اما به گفته او باید در یک بازه زمانی دو یا سه هفته ای این مسأله را در یک کارگروه چند نفره با حضور مسئولان ذی ربط مورد بررسی قرار داد و مشکلات موجود در آن را حل کرد.»

سیدرضا عاملی، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز از کیفیت پایین سامانه های موجود در حوزه فضای مجازی کشور انتقاد و عنوان کرده بود: «ارتقای سامانه ها، تأمین زیرساخت های قدرتمند بر بستر شبکه ملی اطلاعات و به هم پیوستگی منابع با تعبیر دقیق تر هم افزایی و هم گرایی امکانات یک ضرورت جدی است و البته این مهم به عنوان یک راهبرد کلان و همچنین در اقدامات ملی در سند نقشه جامع علمی کشور، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و همچنین برنامه توسعه ششم مورد تأکید و تصریح قرار گرفته و به نوعی تکالیف اسناد بالادستی پیشینی است.»

مولف های ضروری برای اصلاح وضعیت آموزش مجازی در دانشگاه های کشور

توسعه شبکه اجتماعی بین دانشگاه ها، توسعه فعالیت های پژوهشی بر بستر الکترونیکی، اجرای برنامه آموزش مهارتی برای اساتید و دانشجویان، اعمال تخفیف مناسب در هزینه اینترنت دانشجویان و دانشگاه ها، آماده شدن هرچه سریع تر شبکه علمی و مراکز علمی و تحقیقاتی و... را شاید بتوان جزء ضروری ترین کارها برای رسیدن به جایگاه ایده آل نظام آموزش عالی کشور در حوزه آموزش از طریق فضای مجازی دانست، مولفه هایی که شاید تا ترم پیش می شد نبود آنها را به خاطر شیوع یکباره بیماری کرونا پذیرفت، اما در شرایط فعلی و به خصوص تداوم وجود این ویروس منحوس، دیگر نه تنها کم کاری های گذشته در این حوزه قابل قبول نیست بلکه بی توجهی به اجرای آنها می تواند خسارت های زیادی را از یک سو به دانشگاه های کشور و از سوی دیگر به فعالیت های پژوهشی کشور وارد کند، مسأله ای که می طلبد همه ارگان های مرتبط با فضای مجازی و نظام آموزشی کشور وارد میدان شوند

و کاستی های موجود در مراکز آکادمیک کشور در حوزه آموزش از طریق فضای مجازی را در کمترین زمان ممکن برطرف کنند.

شروع ترم جدید از ۱۵ شهریور

برای اکثر دانشگاه های غیرتهرانی

در کنار ضعف های ساختاری و زیرساختی موجود در دانشگاه های کشور اما بسیاری از دانشگاه ها تقویم آموزشی خود را برای ترم جدید اعلام کرده اند تا حداقل خیال دانشجویان از تاریخ ثبت نام و شروع ترم و بالطبع آغاز کلاس های درسی جمع شود، البته در این میان تمام دانشگاه ها باز همان روال قبلی یعنی آموزش مجازی را برای ترم جدید در پیش گرفته اند و مشخص نیست این ویروس چینی اجازه برگزاری کلاس های عملی را در زمان مقرر شده به مسئولان دانشگاهی می دهد یا قرار است باز همان سیاست ترم قبل درباره این کلاس ها اجرایی شود. با این حال با نگاهی به تقویم آموزشی کشور به این نتیجه می رسم که بیشتر دانشگاه هایی که در خارج از پایتخت کشور مستقر شده اند، چه دانشگاه های مادر استان ها و چه دانشگاه های کوچک تر خود را برای شروع ترم جدید از نیمه اول شهریورماه آماده و حتی زمان برگزاری کلاس هایشان را نیز تعیین کرده اند. به طور مثال دانشگاه کاشان ۱۶ تا ۱۹ شهریورماه را برای انتخاب واحد دانشجویان در نظر گرفته و دور روز مانده به پایان ماه نیز اقدام به برگزاری کلاس ها خواهد کرد، با دانشگاه اصفهان ۱۵ تا ۱۹ شهریورماه مهلت انتخاب واحد تعیین کرده و همانند دانشگاه کاشان، ۲۹ شهریورماه را برای برگزاری کلاس ها در نظر گرفته است. در این میان، دانشگاه های وابسته به وزارت بهداشت نیز از ۱۵ شهریورماه ترم تحصیلی خود را شروع کرده و ۱۱ آذرماه را اتمام ترم اعلام کرده اند. البته نباید این مسأله را نادیده گرفت

Table with 5 columns: Rank, University Name, Start Date, and End Date. Lists 17 universities and their academic start dates.

که زمان اعلامی دانشگاه ها مبنی بر برگزاری کلاس ها به معنی حضور دانشجویان بر سر کلاس های درس نیست؛ چرا که به گفته خاکی صدیق، معاون آموزشی وزارت علوم آموزش تنها در برخی مراکز دانشگاهی که امکان تشکیل کلاس حضوری را داشته باشند به صورت ترکیبی خواهد بود، در حالی که نحوه آموزش دروس اکثر دوره های کارشناسی به صورت الکترونیکی است، حتی کلاس های علمی و کارگاهی برای دوره های تحصیلات تکمیلی نیز تنها در مواردی که امکان برگزاری کلاس حضوری با رعایت پروتکل های بهداشتی وجود داشته باشد، دایر می شود.

دانشگاه های تهران؛ همچنان در حال برنامه ریزی

برای شروع ترم جدید

با وجود اینکه تقویم آموزش توسط بسیاری از دانشگاه های غیرتهرانی مشخص شده، اما مراکز آکادمیک پایتخت هنوز تصمیم نهایی خود را برای شروع سال تحصیلی جدید اعلام نکرده اند و جز دانشگاه های معدود مانند دانشگاه تهران، تربیت مدرس، پیام نور و... دیگر دانشگاه ترجیح داده اند در این زمینه سکوت کنند، در حالی که پیش تر، بارها اعلام شده بود که شروع این ترم از ۱۵ شهریورماه است و مسئولان مختلف از رئیس جمهور گرفته تا وزیر علوم به این مهم تأکید کرده بودند، اما به نظر می رسد تا تأییدات چندباره مسئولان هم راه به جایی نبرده و مسئولان بسیاری از دانشگاه های مادر کشور مانند امیرکبیر، شهید بهشتی، خواجه نصیرالدین طوسی و... همچنان در حال برنامه ریزی برای شروع این ترم هستند. موضوعی که قطعاً در شرایط فعلی باعث نگرانی های بیشتر دانشجویان خواهد شد.

بی برنامه گی دانشگاه ها برای جدید الورد ها

نکته قابل تأمل درباره شروع ترم اول نیمسال تحصیلی تعدید مهلت ثبت نام در رشته های بدون آزمون دانشگاه هاست، موضوعی که وعده مسئولان مبنی بر مشخص شدن نتایج برای قبولی این دسته از داوطلبان در شهریورماه را عملاً زیر سوال می برد و معلوم نیست داوطلبانی که قرار است با تکبیر بر سوابق تحصیلی شان روی صندلی های دانشگاه ها بنشینند، چند زمانی می توانند به مراکز دانشگاهی راه پیدا کنند، از سوی دیگر با توجه به ادامه دار بودن وضعیت آموزشی دانشگاه ها به دلیل بیماری کرونا، نحوه پذیرایی از دانشجویان جدیدالورود نیز مشخص نیست و به نظر می رسد دانشگاه ها چندان برنامه ای برای استقبال از این دانشجویان ندارند، در حالی که خاص بودن شرایط این روزهای کشور می طلبد تا از همین امروز تدابیر لازم برای استقبال از جدیدالورودها انجام شود، از سوی دیگر باید این مسأله مهم مدنظر قرار گرفته شود که ورود دانشجویان جدید به دانشگاه ها مستلزم آماده سازی همه زیرساخت هاست؛ چرا که این دانشجویان نه تنها تجربه ای از آموزش از طریق فضای مجازی ندارند، بلکه حتی حضور در دانشگاه را نیز تجربه نکرده اند و قطعاً این مسأله کار را برای مسئولان آموزش عالی سخت تر می کند، از این رو به نظر می رسد اگر قرار باشد دانشگاه ها مسیر فعلی آموزشی خود را برای دانشجویان جدیدالورود و حتی بخشی از دانشجویانی که از طریق سوابق تحصیلی وارد دانشگاه ها می شوند، ادامه دهند طبیعتاً مشکلات بیشتری بر سر راه نظام آموزش عالی کشور ایجاد خواهد شد.

Advertisement for Farhikhtegan website, including contact information and social media links.

Advertisement for Farhikhtegan website, including contact information and social media links.

Advertisement for Farhikhtegan website, including contact information and social media links.

Advertisement for Farhikhtegan website, including contact information and social media links.

Advertisement for Farhikhtegan website, including contact information and social media links.

Advertisement for Farhikhtegan website, including contact information and social media links.

Advertisement for Farhikhtegan website, including contact information and social media links.

Advertisement for Farhikhtegan website, including contact information and social media links.

Advertisement for Farhikhtegan website, including contact information and social media links.

Advertisement for Farhikhtegan website, including contact information and social media links.